

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 1/2000-230, zahájeném dne 8.2. 2000 na návrh účastníků řízení, a to společností – Allianz pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 2, Římská 12, Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 5, Česká pojišťovna a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 16, Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 547, Generali Pojišťovna a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 132, IPB Pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 315, PSČ 530 02, Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha, Kooperativa, pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Templová 5, zastoupených společností Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha, na základě plných mocí, založených ve správním spise, podle § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve věci povolení výjimky dle § 5 odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., z neplatnosti dohody narušující soutěž, která spočívá v založení volného sdružení pojistitelů bez právní subjektivity - poolu, založeného za účelem provozování povinného smluvního pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře v rozsahu ust. § 6 až 8 zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a o změně zákona č. 455/91 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů., vydává toto **r o z h o d n u t í :**

1. Dohoda mezi společnostmi Allianz pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 2, Římská 12, Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 5, Česká pojišťovna a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 16, Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 547, Generali Pojišťovna a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 132, IPB Pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 315, PSČ 530 02, Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha, Kooperativa, pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Templová 5, spočívající v založení volného sdružení pojistitelů bez právní subjektivity - poolu, založeného za účelem provozování povinného smluvního pojištění

záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře v rozsahu ust. § 6 až 8 zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a o změně zákona č. 455/91 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů., jejíž návrh byl dne 23.11.2000 předložen Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, je dohodou narušující soutěž ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., která vede k narušení hospodářské soutěže na trhu povinného smluvního pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře v rozsahu ust. § 6 až 8 zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a o změně zákona č. 455/91 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů., neboť jejím důsledkem může být omezení počtu subjektů, poskytujících výše uvedené smluvní pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře,

2. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže z dohody narušující soutěž, blíže specifikované v bodě 1. výroku, na základě § 5 odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.,

povoluje výjimku
z důvodu veřejného zájmu,

3. platnost výjimky Úřad pro ochranu hospodářské soutěže časově omezuje dobou 2 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
4. z důvodů ochrany hospodářské soutěže na trhu výše uvedeného povinného smluvního pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře stanovuje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže tuto omezující podmínku: účastníci řízení po dobu trvání povolené výjimky jsou povinni přijmout taková opatření, aby po ukončení platnosti výjimky byli schopni výše uvedené povinné smluvní pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře poskytovat samostatně.

Odůvodnění :

Zahájení a průběh správního řízení

Dne 8. 2. 2000 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) obdržel návrh na zahájení správního řízení ve věci povolení výjimky podle § 5 odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“) z neplatnosti dohody narušující soutěž. Dohoda spočívá v založení volného sdružení pojistitelů bez právní subjektivity - poolu, založeného za účelem provozování povinného smluvního pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře v rozsahu ust. § 6 až 8 zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a o změně zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „pojištění záruky“).

Návrh na zahájení správního řízení podaly společnosti Allianz pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 2, Římská 12, CERTUSIA, pojišťovna a.s., se sídlem Praha 3, U Rajské

zahrady 3, Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 5, Česká pojišťovna a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 16, Česko-rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, ČS-Živnostenská pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 547, Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Kozí 5/916, Generali Pojišťovna a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 132, GERLING –Konzern Všeobecná pojišťovací akciová společnost – organizační složka, se sídlem Praha 6, Na Zátorce 5, Chmelařská pojišťovna a.s., se sídlem Žatec, Hošťálkovo náměstí 61, PSČ 438 19, IPB Pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 315, PSČ 530 02, Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha 1, Kooperativa, pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Templová 5, Pojišťovna UNIVERSAL, a.s., se sídlem Praha 2, Blanická 10 a Winterthur pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Panská 7, všechny zastoupené společností Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha 1, na základě plných mocí, založených ve správním spise.

Dne 29.2.2000 účastník řízení GERLING –Konzern Všeobecná pojišťovací akciová společnost – organizační složka, se sídlem Praha 6, Na Zátorce 5, vzal svůj návrh na zahájení správního řízení zpět. Poté, co dne 1.3.2000 se zpětvzetím návrhu souhlasili ostatní účastníci řízení, úřad procesním rozhodnutím č.j. S 1/2000-230/A ze dne 2. března 2000, které nabylo právní moci dne 22.3.2000, správní řízení vůči společnosti GERLING –Konzern Všeobecná pojišťovací akciová společnost – organizační složka, se sídlem Praha 6, Na Zátorce 5, ve smyslu § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), zastavil.

Vzhledem k tomu, že úřad zjistil nedostatky podání, které spočívaly v nepředložení povolení Ministerstva financí k provozování pojištění záruky, uděleného účastníkům řízení, úřad procesním rozhodnutím č.j. S1/2000-230/B, ze dne 3. března 2000, správní řízení přerušil, a to do doby odstranění nedostatků podání.

Pravomocná rozhodnutí o povolení k provozování pojišťovací činnosti podle pojistného odvětví pojištění záruky (kauce), uvedené pod č. 15 neživotních pojištění v příloze k zákonu o pojišťovnictví, udělená Ministerstvem financí (dále jen „rozhodnutí MF“), účastníkům řízení: Allianz pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 2, Římská 12, Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 5, Česká pojišťovna a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 16, ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 547, Generali Pojišťovna a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 132, IPB Pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 315, PSČ 530 02, Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha, Kooperativa, pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Templová 5, byla předložena úřadu dne 23.11.2000.

Dne 23.11.2000 bylo úřadu také doručeno zpětvzetí návrhu na zahájení správního řízení č.j. S 1/2000-230 účastníků řízení: CERTUSIA, pojišťovna a.s., se sídlem Praha 3, U Rajské zahrady 3, Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, ČSOB Pojišťovna a. s., Sladkovského 383, 530 02 Pardubice (do 28.3.2000 Chmelařská pojišťovna a. s., se sídlem Žatec, Hošťálkovo náměstí 61, PSČ 438 19), Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Kozí 5/916, Pojišťovna UNIVERSAL, a.s., se sídlem Praha 2, Blanická 10 a Winterthur pojišťovna,a.s., se sídlem Praha 1, Panská 7, ve smyslu ust. § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a zároveň tito účastníci řízení souhlasili se zpětvzetím návrhů ostatních účastníků řízení. Poté, co dne 29.11.2000 se zpětvzetím návrhu uvedených účastníků řízení souhlasil i pověřený zástupce všech účastníků správního řízení, úřad rozhodnutím č.j. S 1/2000-1613/00-230/C ze dne 29.

listopadu 2000 správní řízení vůči účastníkům řízení CERTUSIA, pojišťovna a.s., se sídlem Praha 3, U Rajske zahrady 3, Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, ČSOB Pojišťovna a. s., Sladkovského 383, 530 02 Pardubice, Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Kozí 5/916, Pojišťovna UNIVERSAL, a.s., se sídlem Praha 2, Blanická 10 a Winterthur pojišťovna,a.s., se sídlem Lazarská 8/13, 110 00 Praha (dříve se sídlem Praha 1, Panská 7), zastavil. Rozhodnutí úřadu čj. S 1/2000-1613/00-230/C ze dne 29. listopadu 2000 nabylo právní moci dne 19.12.2000.

Dne 8.12.2000 úřad obdržel žádost společnosti Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, o přistoupení ke správnímu řízení čj. S 1/2000-230. K žádosti bylo připojeno pravomocné rozhodnutí MF, udělené společnosti Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269. Na základě této žádosti úřad dne 8.12.2000 přiznal postavení účastníka řízení společnosti Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269 ve správním řízení čj. S 1/2000-230.

Úřad oznámil v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) zákona žádost o povolení výjimky podle § 5 odst. 2 zákona dne 23.2.2000 v Obchodním věstníku č.08/00.

S výsledky šetření byli účastníci řízení seznámeni dne 13.12. 2000 ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a v souladu s § 12 odst. 6 zákona. K výsledkům šetření nevznesli účastníci řízení žádné připomínky.

Charakteristika účastníků řízení

Účastníci řízení Allianz pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 2, Římská 12, Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 5, Česká pojišťovna a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 16, Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269, ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 547, Generali Pojišťovna a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 132, IPB Pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 315, PSC 530 02, Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha, Kooperativa, pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Templová 5 (dále jen „devět účastníků řízení“) jsou pojišťovací společnosti, provozující různé druhy životního i neživotního pojištění podle zákona o pojišťovnictví, a to na základě povolení Ministerstva financí. Rozhodnutí MF, opravňující subjekt k provozování pojištění záruky, obdržel od Ministerstva financí na základě své žádosti každý z účastníků řízení.

Rozhodnutí MF pro společnost Allianz pojišťovna, a.s. nabylo právní moci dne 6.11.2000, pro společnost Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. dne 22.8.2000, pro společnost Česká pojišťovna a.s. dne 1.11.2000, pro společnost Česko – rakouská pojišťovna, a.s. dne 23.11.2000, pro společnost ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s. dne 1.11.2000, pro společnost Generali Pojišťovna a.s. dne 2.10.2000, pro společnost IPB Pojišťovna, a.s. dne 2.10.2000, pro společnost Komerční pojišťovna, a. s. dne 16.11.2000 a pro společnost Kooperativa, pojišťovna, a.s. dne 2.10.2000.

Relevantní trh

Relevantním trhem se rozumí prostorový a časový souběh nabídky a poptávky po takovém zboží nebo službách, které jsou pro uspokojení určitých potřeb uživatelů tohoto zboží nebo služeb z funkčního hlediska shodné nebo vzájemně zastupitelné. Je vymezován z hlediska věcného, geografického a časového.

Věcné vymezení relevantního trhu

Pro účely tohoto správního řízení byl relevantní trh pracovně vymezen po věcné stránce jako trh služby – poskytování pojištění záruky. Poněvadž se jedná o povinně smluvní pojištění, poskytované na základě právního předpisu – zákona č. 159/1999 Sb., není tato služba nahraditelná jiným druhem pojištění.

Geografické vymezení relevantního trhu

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Po vyhodnocení těchto podmínek byl trh z hlediska geografického vymezen územím České republiky.

Časové vymezení relevantního trhu

Z hlediska časového se bude jednat o trh trvalý, charakterizovaný průběžným poskytováním služeb – pojištění záruky, a to po zahájení činnosti jednotlivých pojišťoven. Přesto, že zájezdové kalendáře jednotlivých CK uvádí sezónu zimní a letní, prakticky není žádné časové období roku z poskytování zájezdů vyjmuto. Z toho vyplývá, že také uzavírání pojištění není omezeno jednotlivými obdobími kalendářního roku.

V tomto správním řízení vymezil úřad relevantní trh následovně:

věcně: služba spočívající v poskytování pojištění záruky
geograficky: území České republiky
časově: trh s trvalými dodávkami

Působení soutěžitelů na vymezeném relevantním trhu je stanoveno dvěma právními předpisy - zákonem č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví) a jednak zákonem č. 159/1999 Sb. Pokud hodlá pojišťovna poskytovat pojištění záruky, musí požádat Ministerstvo financí (dále jen „ministerstvo“) ve smyslu § 8 zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, o povolení k provozování pojišťovací činnosti podle pojistného odvětví pojištění záruky (kauce), uvedené pod č. 15 neživotních pojištění v příloze k zákonu o pojišťovnictví (dále jen „povolení MF“) a předložit příslušné doklady. Vydání povolení MF a schválení všeobecných pojistných podmínek ministerstvem, po předchozím kladném vyjádření Ministerstva pro místní rozvoj, je základním předpokladem působení soutěžitelů na vymezeném relevantním trhu.

Dle sdělení ministerstva ze dne 13.12.2000 obdrželo povolení MF k provozování pojištění záruky deset pojišťoven, z nichž devět je sdruženo v poolu a jsou účastníky tohoto správního řízení. Dále ministerstvo vyřizuje jednu další žádost o schválení změny všeobecných pojistných podmínek pojištění pro případ úpadku CK podle platné právní úpravy. Žádnou další žádost ministerstvo neobdrželo, ani nepředpokládá pro nejbližší období předložení dalších žádostí ve věci.

Na dotaz úřadu, týkající se rozsahu platnosti povolení k provozování pojištění záruky, ministerstvo sdělilo, že povolení je platné nejen pro poskytování tohoto pojištění v rámci poolu, pokud by však pojišťovna měla provozovat dané pojištění samostatně, musela by nejdříve řešit jiným způsobem zajištění, tzn. ministerstvu doložit převzetí rizika jinou zajišťovnou. (str. 413 spisu). Účastníci řízení váží provozování tohoto pojištění na smlouvu o spolupráci pojistitelů při zajištění. Jen jeden z účastníků řízení může, podle sdělení ministerstva úřadu, poskytovat toto pojištění zcela samostatně.

Z uvedeného vyplývá, že kromě pojištění záruky, které hodlají poskytovat účastníci řízení v rámci poolu, působí na vymezeném relevantním trhu jen jedna pojišťovna, a žádost jedné další je ministerstvem posuzována. Samostatná působnost dalších subjektů na vymezeném relevantním trhu se nepředpokládá. Vzhledem k tomu, že pojištění záruky je zcela novým typem pojištění, který v ČR nebyl dosud poskytován (zákon č. 159/1999 Sb. nabyt účinnosti až od 1.10.2000), a účastníci řízení hodlají zahájit provozování pojištění záruky až po povolení výjimky úřadem, není možno stanovit přesný podíl účastníků řízení na vymezeném relevantním trhu v daném kalendářním roce.. S ohledem na výše uvedené lze však předpokládat, že provozováním pojištění záruky zaujme pool vysoké procento na celostátním trhu, které zcela jistě přesáhne 5%, uvedených v § 3 odst. 4 písm. c) zákona.

Popis rozhodných skutečností

Účinností zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a o změně zákona č. 455/91 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 159/1999 Sb.“) vznikla od 1.10.2000 cestovním kancelářím (dále jen „CK“) zákonná povinnost přiložit k žádosti o koncesi smlouvu s pojišťovnou o pojištění záruky.

Podle ust. § 14 zákona č. 159/1999 Sb. stávající koncese CK pozbývají platnosti uplynutím 6 měsíců ode dne účinnosti zákona č. 159/1999 Sb. – tzn., že koncese jsou platné do 1.4. 2001. Všechny CK musí požádat o novou koncesi, pokud i nadále hodlají provozovat svoji činnost. Vzhledem k tomu, že bez uzavření pojištění záruky nelze získat koncesi, nemůže tedy CK od 1.4.2001 podle zákona č. 159/1999 Sb. fungovat a provozovat svoji činnost.

Účastníci řízení předložili úřadu návrh dohody – Smlouva o spolupráci pojistitelů při pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře (dále jen „dohoda“), kterou hodlá uzavřít devět účastníků tohoto správního řízení. Dále předložili úřadu Statut poolu pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře (dále jen „statut poolu“).

V dohodě (str. 428-433 spisu) se uvádí, že pool je volným sdružením pojistitelů bez právní subjektivity, založeným za účelem provozování pojištění záruky a za účelem získání,

sjednání a organizace zajistného krytí pojistitelů, sdružených v poolu v rozsahu rizik spojených s provozováním tohoto pojištění. Ve smlouvě v článku čtvrtém bod 3 se uvádí, že „k zajištění povinností vyplývajících pro vedoucího pojistitele z této smlouvy a ze statutu je vedoucí pojistitel oprávněn uzavřít smlouvu s jiným subjektem“.

Statut poolu (str. 435-439 spisu) upravuje jak členství v poolu, tak vzájemná práva a povinnosti členů. Členem poolu pro pojištění záruky se může stát pojistitel, který je v souladu se zákonem o pojišťovnictví oprávněn k provozování činnosti v oblasti pojišťovnictví na území ČR a který se svým čistým vlastním vrubem v minimální výši stanovené ve statutu poolu podílí na provozování pojištění záruky v rozsahu rizik s provozováním tohoto pojištění spojených. Nejvyšším orgánem poolu je grémium - shromáždění všech členů poolu. Dne 11.12.2000 obdržel úřad návrh Smlouvy o spolupráci v oblasti pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře smluvních stran - účastníků řízení zastoupených společnostmi Generali Pojišťovna, a. s. na straně jedné a společností Evropská Cestovní Pojišťovna, a. s., se sídlem v Praze 1, Kozí 5, na straně druhé. V předmětu této smlouvy se uvádí, že (citace): „Evropská se zavazuje poskytnout Generali organizační technické, provozní a personální zabezpečení pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, provozovaného Generali“ a to za odměnu stanovenou ve smlouvě.

Statut poolu mj. upravuje činnost vedoucího pojistitele, který zastupuje všechny členy poolu ve všech záležitostech pojištění a zajištění v souladu s dokumenty a rozhodnutími grémia a dále zastupuje členy poolu ve všech věcech, vyžadujících právní subjektivitu. V článku pátém, bod 1 písmeno h) a písmeno l) statutu poolu se uvádí, že vedoucí pojistitel „stanoví postup oceňování rizika cestovní kanceláře na základě zjištěných výsledků ověření solventnosti cestovní kanceláře a výši pojistného“ a dále, že vedoucí pojistitel „stanovuje sazby pojistného pro následující pojistné období a k 31. prosinci příslušného kalendářního roku s nimi seznamuje ostatní členy grémia. Společně se stanovenými sazbami předkládá škodní průběh pojištění a analýzu zjištěných výsledků solventnosti cestovní kanceláře za uplynulý rok“. Vedoucím pojistitelem poolu je stanovena Generali Pojišťovna a. s.

Účastníci řízení ve svých návrzích uvedli, že provozování pojištění záruky prostřednictvím sdružení pojistitelů - poolu, bude uskutečňováno zejména proto, že se jedná o nestabilní trh v oblasti cestovního ruchu s vysokou rizikovostí tohoto pojištění, nejsou k dispozici žádné použitelné statistické údaje a existuje velmi obtížná praxe při repatriaci postižených klientů v zahraničí. Všichni účastníci řízení shodně uvedli, že jimi oslovené zahraniční pojišťovny odmítly participovat na zajistném programu na uvedeném trhu. Pouze společnost Generali Holding Viena nabídla zajištění, nikoliv jednotlivým pojišťovnám, ale pouze poolu.

Důvody žádosti o povolení výjimky z neplatnosti jsou podle účastníků řízení :

1. Založení poolu je potřebné z důvodů veřejného zájmu, zejména pro podporu rozvoje v oblasti cestovního ruchu za současného zabezpečení maximální ochrany zákazníků cestovních kanceláří. Zřízení poolu povede k posílení právní i ekonomické jistoty

zákazníků cestovních kanceláří, tedy k jejich maximální ochraně. Zejména se jedná o dostatečnou finanční stabilitu představovanou součtem tzv. čistých vlastních vrubů pojišťovatelů účastných v poolu. K ochraně klientů cestovních kanceláří výrazně přispívá i vzájemná odpovědnost členů za závazky poolu (str. 1, 2 a 145 spisu).

2. Sdružením kapacity pojišťovatelů v poolu lze docílit toho, že ani podobná kumulace škod, vzniklých v důsledku úpadků cestovních kanceláří jako v r. 1997 se neprojeví problémy na pojišťovacím trhu. Vzájemná odpovědnost za závazky poolu chrání zákazníky i v případě finančních problémů jednotlivého pojišťovatele. (str. 63 a 145 spisu)
3. Pool po dobu svého fungování vytvoří statistickou bázi informací využitelnou pro následné individuální pojišťování tohoto rizika, zejména statistiku škodných událostí. (str. 63 spisu)
4. Pojišťovny zúčastněné v poolu budou zprostředkovávat toto pojištění pro pool. Tak budou moci nabízet toto pojištění i pojišťovny, které by jinak toto pojištění vzhledem k jeho rizikovitosti nenabízely. (str. 64 spisu)
5. Pool umožní rozložení fixních nákladů, potřebné k zabezpečení činností souvisejících s pojištěním záruky (vyškolení specializovaných odborných pracovníků apod.), na větší pojišťovací kmen. Tím se dosáhne snížení nákladů na straně pojišťovatelů, které se odrazí ve výši pojistného a tím i v cenách zájezdů (str. 64 spisu).

(konec citace)

Právní posouzení

Podle § 3 odst.1 zákona jsou veškeré dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí sdružení podnikatelů a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen dohody), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže na trhu zboží, zakázané a neplatné, pokud zákon nestanoví jinak nebo pokud úřad nepovolil výjimku.

Podle § 5 odst. 1 a 2 zákona soutěžitelé mohou požádat úřad o povolení výjimky z neplatnosti podle § 3 a 4. V žádosti jsou povinni uvést její důvody a přiložit návrh dohody. Na základě žádosti může úřad povolit na určitou dobu, kterou stanoví, výjimku ze zákazu dohody, jestliže omezení soutěže, ke kterému by výjimka vedla, je potřebné z důvodů veřejného zájmu, zejména při výrobě zboží nebo pro podporu technického a hospodářského rozvoje. Výjimka ze zákazu nesmí překračovat meze nezbytné pro uspokojení veřejného zájmu, přičemž je třeba brát zvláštní zřetel na zájmy spotřebitelů.

Dohoda, která byla uzavřena mezi účastníky řízení, je dohodou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona a jako taková narušuje hospodářskou soutěž mezi soutěžiteli na trhu pojištění záruky, neboť jejím důsledkem může být omezení počtu subjektů, poskytujících výše uvedené pojištění záruky.

Negativní dopady vzniku poolu na konkurenční prostředí na vymezeném relevantním trhu je možno spatřovat zejména v podstatném omezení počtu subjektů samostatně poskytujících pojištění záruky za podmínek, které by se lišily nejen sazbami pojistného, ale i dalšími službami.

Výjimku úřad povoluje při splnění tří základních podmínek:

- Výjimka se uděluje na zcela určitou dobu.
- Výjimka nesmí překračovat meze nezbytné pro uspokojení veřejného zájmu, přičemž se zvláště přihlíží k zájmům spotřebitelů.
- Dohoda nesmí odporovat některému ze zákonných zákazů taxativně vymezených v § 5 odst. 3 zákona.

Jedním z hlavních důvodů založení poolu je úkol zajistit pro cestovní kanceláře a v konečném důsledku i pro jejich klienty jistotu pojištění v požadované kvalitě a výši. Tento cíl se z pohledu současné situace na trhu ČR stává stále významnějším.

Dalším podstatným důvodem vytvoření poolu je snaha o racionalizaci hospodářské činnosti v jednotlivých společnostech, což vede k úspoře nákladů, zvýšení efektivity a tím konkurenceschopnosti dotčených společností s pozitivním dopadem na konečného spotřebitele.

Ve smyslu § 5 odst. 2 zákona úřad konstatuje, že působnost poolu v ČR je ve veřejném zájmu zejména s ohledem na jistotu a kvalitu služby pro konečné spotřebitele – občany. Statut poolu neobsahuje žádné závazky ve smyslu § 5 odst. 3 zákona.

Vytvoření a působnost poolu však úřad na druhé straně považuje za závažný zásah do konkurenčního prostředí na trhu pojištění záruky a z toho důvodu povolení výjimky omezuje na dobu trvání 2 let ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Současně z důvodů ochrany hospodářské soutěže na trhu pojištění záruky úřad stanovuje následující podmínku: účastníci řízení po dobu trvání povolené výjimky jsou povinni přijmout taková opatření, aby po ukončení platnosti výjimky byli schopni pojištění záruky poskytovat samostatně.

Důvodem k povolení výjimky je zejména skutečnost, že účastníci řízení prokázali úřadu, že nejsou v současné době objektivně schopni opatřit si samostatně zajišťovatele na nový druh pojištění. Jedná se totiž o nový druh pojištění, který doposud nebyl v České republice pojišťovnami poskytován. Je tedy dán objektivní důvod pro povolení výjimky na určité přechodné období, které úřad omezil časově obdobím dvou let.

Dalším důvodem pro povolení výjimky je zejména skutečnost, že cestovním kancelářím byla zákonem č. 159/1999 Sb. uložena povinnost prokázat uzavření tohoto druhu pojištění, jako předpoklad k udělení licence k provozování podnikatelské činnosti a to od 1.4.2001. Je tedy povolení výjimky v zájmu klientů cestovních kanceláří, neboť v důsledku jejího nepovolení by cestovní kanceláře vzhledem k výše uvedené překážce v oblasti zajištění na straně jednotlivých pojišťovacích ústavů nemohly dostát povinností vyplývajícím z příslušných ustanovení zákona č. 159/1999 Sb. (nemohly by uzavřít pojistnou smlouvu), tudíž ani vykonávat svou podnikatelskou činnost, což by nepochybně vedlo k újmě potencionálních klientů cestovních kanceláří.

Úřad po provedeném šetření a z předložených podkladů a informací dospěl k závěru, že omezení soutěže, ke kterému nepochybně uzavřením šetřené dohody na vymezeném relevantním trhu dochází a případně v budoucnu ještě dojde, je ospravedlněno veřejným zájmem.

Závěr

V provedeném správním řízení úřad posoudil všechny zjištěné skutečnosti z hlediska dopadu povolení výjimky ze zákazu dohody na omezení hospodářské soutěže.

Úřad po zvážení všech shora popsanych skutečností rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku :

Podle ustanovení § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů po jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luboš Rybák
pověřený
řízením III. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

1 x Komerční pojišťovna, a. s., se sídlem Jindřišská 17, Praha 1, jako zástupce všech účastníků řízení

na vědomí:

1x Allianz pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 2, Římská 12,

- 1x Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 5,
- 1x Česká pojišťovna a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 16,
- 1x Česko – rakouská pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 6, Bělohorská 19/269,
- 1x ČS–Živnostenská pojišťovna, a.s., se sídlem 530 02 Pardubice, Smilova 547,
- 1x Generali Pojišťovna a.s., se sídlem Praha 2, Bělehradská 132,
- 1x IPB Pojišťovna, a.s., se sídlem Pardubice, Smilova 315, PSČ 530 02
- 1x Kooperativa, pojišťovna, a.s., se sídlem Praha 1, Templová 5.

1 x spis